

Umeå 28 sept 2012

Berndt Ericsson

Kunskaparna HB

kunskaparna@gavlenet.se

Ur BP12 (prop. 2011/12:1)

”För att vuxenutbildningens mål och syften ska uppnås krävs en fortsatt utveckling vad gäller analyser av den enskildes behov samt att utbildningarna genomförs i flexibla former. Det innebär bl.a. att verksamheten ska anpassas efter vuxnas övriga åtaganden och livssituation. Ansvaret för en sådan utveckling ligger på huvudmännen.”

Ur BP12 (prop. 2011/12:1)

”Den 1 juli 2012 ska den nya skollagen (2010:800) börja tillämpas på vuxenutbildningen. Den ställer bl.a. krav på en förstärkt individualisering av vuxenutbildningen. Detta innebär bl.a. ett krav på upprättande av individuella studieplaner. I detta arbete är vägledning och validering viktiga instrument.

Regeringen bedömer att validering i mycket högre grad bör känneteckna verksamheterna och har därför infört bestämmelser om detta i den nya skollagen.

Det förstärkta valideringsarbetet är särskilt viktigt för de utlandsföddas möjligheter att tidigt etablera sig på arbetsmarknaden.”

Ur BP13 (prop. 2012/13:1)

”Regeringens ambition för vuxenutbildningen är att öka individens möjligheter att välja den utbildning som passar bäst för hans eller hennes behov och att öka yrkesutbildningarnas relevans för arbetsmarknaden. En ökad kvalitet i vuxenutbildningens samtliga delar kommer att vara prioriterade områden för regeringens fortsatta utveckling av vuxenutbildningen”

Ur BP13 (prop. 2012/13:1)

”Den enskilde individen bereds möjlighet att, vid behov och i största möjliga mån, läsa inom flera utbildningsformer samtidigt.

När vuxenstuderande inte ges tillräcklig möjlighet att kombinera studier inom olika skol- och utbildningsformer kan det innebära en förlängd studietid och en ökad skuldsättning för den enskilde. Kommunerna och andra aktörer behöver aktivt verka för att vuxna elever i högre grad ska kunna kombinera studier inom flera skol- och utbildningsformer samtidigt med utgångspunkt från den enskilde elevens behov och förutsättningar.”

Vuxnas lärande

Nyckelområden

- Infrastruktur för vuxnas lärande (kräver samverkan!!!)
- Sektorsövergripande samarbete/ansvar
- Konsekvenser av individperspektivet (T. ex. individuella lösningar, tillgänglighet)
- Nya organisationsformer
- Ökad tillgänglighet

Vuxnas lärande

Forts. Nyckelområden

- Tillgodoräknande av kunskaper inhämtade utanför det formella utbildningssystemet (konsekvenser?)
- Kombinationer med annan kompetensutveckling

Relationen till ungdomsskolan

- Se gymn.prop. 2008/09:199 vux.kap.
- Likvärdig med ungdomsskolan men inte en spegelbild (gäller komvux och sÄrvux)
- Vux- och individperspektiv
- Validering
- Brytande av tid och rum
- Regeringens bedömning: Dagens regelverk medger samverkan mellan gymnasial vuxenutbildning och gymnasieskolan

”Vux 2012”

Ny skollag fr o m 1 juli 2012

- Tydliggörande av huvudmannaskapsnivå och rektorsnivå
- Mål, syfte och utgångspunkter
- Förstärkning av individperspektivet
- Lagreglering av vägledning och ISP
- Validering och prövning
- Ny betygsskala
- Reformerad gymn vux

Ny förordning (2011:1108, 2012:107)

"Vux 2013"

Reformering av särskild utbildning för vuxna

- 1 juli 2013
- Revidering av vuxförordningen
- Fortsatt harmonisering

Reformering av utbildning i svenska för
invandrare???

- Begr tid?
- Sfi-peng?

Grundläggande komvux?

Vux i nya skollagen

prop. 2009/10:165

Utgångspunkter

”Utgångspunkterna för regeringens förslag är i dessa delar dels principen om det livslånga lärandet, dels de olika skolformernas och verksamheternas särart.

Den utbildning som i dag inryms i det offentliga skolväsendet för vuxna ska också fortsättningsvis utgöra en del av skolväsendet och ska i det sammanhanget ges de förutsättningar som krävs med anledning av vuxenutbildningens uppdrag och särart.

När det gäller de delar av skolväsendet som berör vuxna ansluter sig förslaget i många avseenden till de förslag som arbetats fram inom dåvarande Utbildnings- och kulturdepartementet och som presenterades i departementspromemorian, *Vuxenutbildningslag* (Ds 2005:33).”

Vux i nya skollagen

prop. 2009/10:165

Utgångspunkter forts.

”Det uppdrag som utbildningen för vuxna har och perspektivet livslångt lärande kräver dock en anpassning av regelverket till dessa förhållanden.

En annan utgångspunkt ska vara att verksamheten inom den utbildning för vuxna där kommunerna är huvudmän i stora delar ska vara likvärdig med den som erbjuds i ungdomsskolan.

En anpassning till vuxnas behov, önskemål och förutsättningar har varit en viktig utgångspunkt för den nya skollagen.”

Vux i nya skollagen

prop. 2009/10:165

Målen för vux

”För vuxenutbildningens olika skolformer föreslås specifika gemensamma övergripande mål och syften som utgår från det beslut riksdagen fattade i maj 2001 (prop. 2000/01:72) om mål och strategier för hela området vuxnas lärande.

Dessa mål och syften betonar det breda uppdrag som vuxenutbildningen har och den särart den ska uppvisa.”

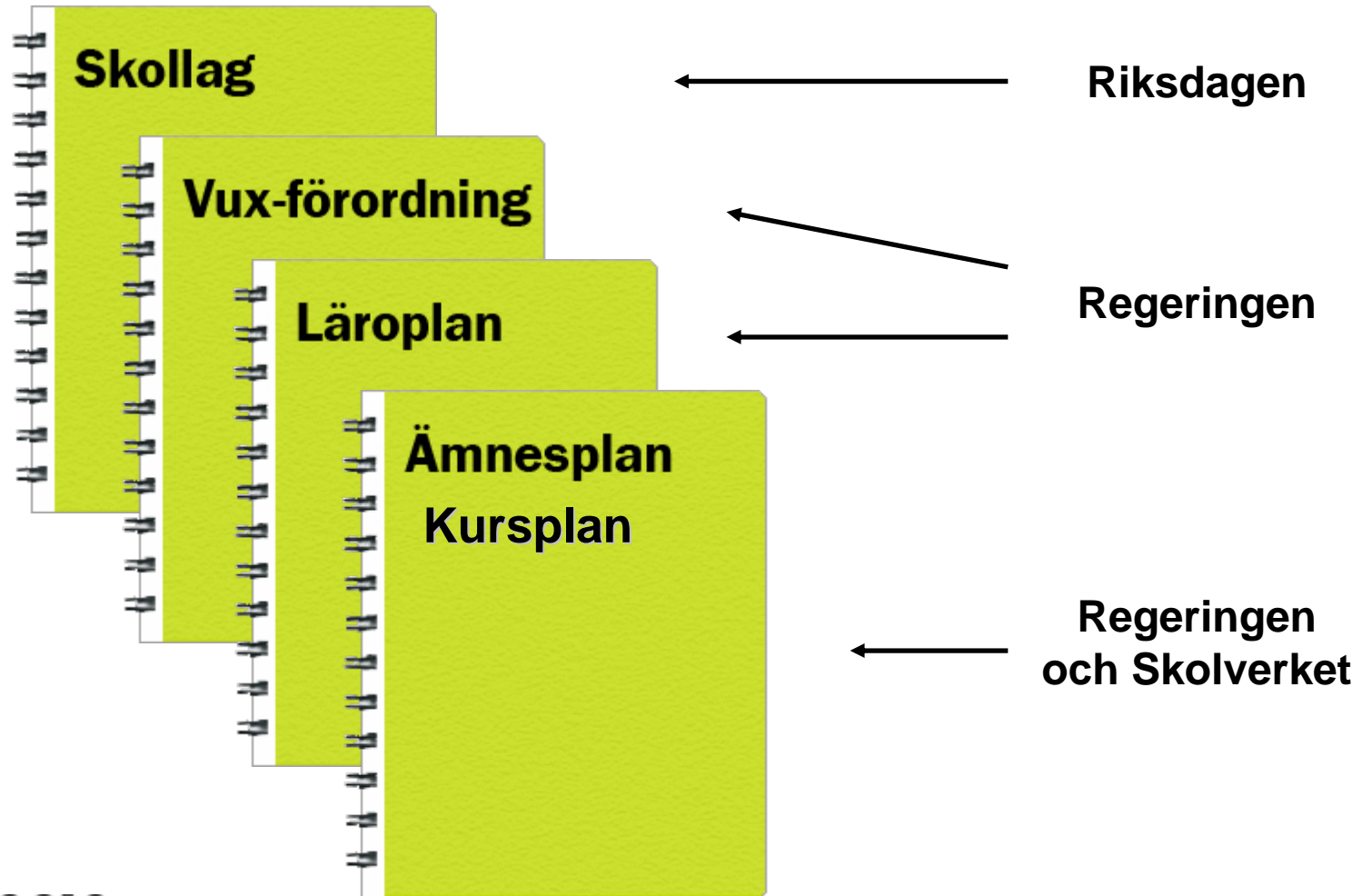
Vux i nya skollagen

prop. 2009/10:165

Vägledning

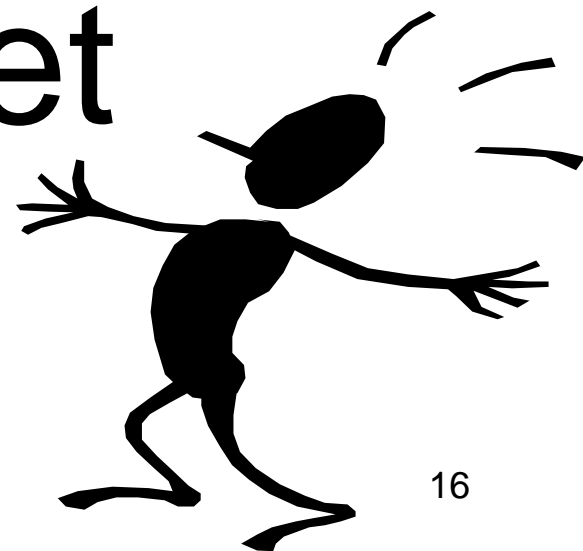
”Inom vuxenutbildningen har vägledningen en dubbel funktion, dels att vägleda personer som redan befinner sig i studier, dels att vägleda presumtiva deltagare. Vägledning och information är i dessa sammanhang viktiga för att den enskilde ska kunna få den utbildning som hon eller han har behov av eller önskemål om. Det är viktigt att det ingår information om studiestödssystemets uppbyggnad och villkor i vägledningen. Många kommuner har i dag valt att placera vägledningsfunktionen för vuxna centralt, i ett lärcentrum eller i infotek etc. Inte sällan består vägledningen för vuxna av en första insats i form av validering, dvs. en första uppskattning av vilka kunskaper den vuxne redan har förvärvat t.ex. i yrkesliv eller studier.”

Styrkedjan

Kommunernas vuxenutbildning

En lagstadgad verksamhet

Vux i nya skollagen

prop. 2009/10:165

Målet för komvux/särvux/sfi är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.

Vux i nya skollagen

prop. 2009/10:165

- Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar.
- De som fått minst utbildning ska prioriteras. (Obs! Gäller inte sfi)
- Utbildningen ska fortfarande erbjudas i form av kurser.

Vux i nya skollagen

2010:800

Behörigheter till gymnasium vux:

Behörighetsbestämmelser flyttade
från förordning till lag

- "Sakna kunskaper"
- " Ha förutsättningar att tillgodogöra sig"

Vux i nya skollagen

2010:800

Kommunernas skyldigheter

Kommunal vuxenutbildning 20 kap.

3 §

Kommunerna ska tillhandahålla kommunal vuxenutbildning.

Utbildningen ska tillhandahållas på grundläggande nivå och gymnasial nivå.

Vux i nya skollagen

2010:800

Forts. kommunens skyldigheter

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå

Kommunens ansvar

10 § Hemkommunen ansvarar för att de som enligt

11 § har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och önskar det, också får delta i sådan utbildning.

Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning.

Vux i nya skollagen

2010:800

Rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå

- 11 §** En vuxen har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år då han eller hon fyller 20 år, om han eller hon
1. är bosatt i landet,
  2. saknar sådana kunskaper som normalt uppnås i grundskolan, och
  3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Den som har rätt att delta i utbildning enligt första stycket har rätt att delta i sådan utbildning även i en annan kommun än hemkommunen, om utbildningen tillhandahålls där.

Vux i nya skollagen

2010:800

Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå

Huvudmannens ansvar

16 § Varje kommun ska erbjuda utbildning på gymnasial nivå. Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 19 § har rätt att delta i en utbildning och önskar delta i den, också får det. Kommunerna ska sträva efter att därutöver erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Vux i nya skollagen

2010:800

Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå forts.

Huvudmannens ansvar forts.

17 § Varje kommun ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och aktivt verka för att vuxna i kommunen deltar i sådan utbildning

Vux i nya skollagen

2010:800

Särskild utbildning för vuxna 21 kap

Särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå

3 § Kommunerna ska tillhandahålla särskild utbildning för vuxna. Utbildningen ska tillhandahållas på grundläggande nivå och gymnasial nivå.

Kommunens ansvar

10 § Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 11 § har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och önskar det, också får delta i sådan utbildning.

Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning.

Vux i nya skollagen

2010:8

Rätt att delta i utbildning på grundläggande särskild utbildning

- 11 §** En vuxen med utvecklingsstörning har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år då han eller hon fyller 20 år, om han eller hon
1. är bosatt i landet,
  2. saknar sådana kunskaper som utbildningen i grundsärskolan syftar till att ge, och
  3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Vux i nya skollagen

2010:800

Särskild utbildning för vuxna forts.

Särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå

Huvudmannens ansvar

13 § Varje kommun ska erbjuda utbildning på gymnasial nivå. Kommunerna ska sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

14 § Varje kommun ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och aktivt verka för att de vuxna i kommunen som är behöriga deltar i sådan utbildning.

Vux i nya skollagen

2010:800

Utbildning i svenska för invandrare 22 kap.

Kommunens ansvar

11 § Hemkommunen är skyldig att se till att utbildning i svenska för invandrare erbjuds dem som enligt 13 § har rätt att delta i utbildningen.

Utbildningen ska finnas tillgänglig så snart som möjligt efter det att en rätt till utbildning i svenska för invandrare inträtt. Om det inte finns särskilda skäl ska utbildningen kunna påbörjas inom tre månader.

Vux i nya skollagen

2010:800

Kommunens ansvar forts.

11§ Varje kommun ska aktivt verka för att en nyanländ som omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare kan påbörja utbildningen inom en månad från det att den nyanlände anmält sig till utbildning i svenska för invandrare hos kommunen. (*Lag 2010:877*).

Vux i nya skollagen

2010:800

Utbildning i svenska för invandrare forts.

Kommunens ansvar forts.

12 § Varje kommun ska aktivt verka för att nå dem i kommunen som har rätt till utbildningen och för att motivera dem att delta i utbildningen.

Vux i nya skollagen

2010:800

Rätt att delta i utbildning i svenska för invandrare

- 13§ En person har rätt att delta i utbildning i svenska för invandrare från och med andra kalenderhalvåret det år då han eller hon fyller 16 år, om han eller hon
1. är bosatt i landet,
  2. saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till at ge.

En ny förordning om kommunernas vuxenutbildning SFS 2011:1108

- Utgångspunkter; ny skollag, reformering av gymn vux, vux i Krim, betygsrätten m.m.
- Gemensam struktur
- Harmonisering (en enda vuxenutbildning)
- Utestående frågor avseende sÄrvux och sfi (GymnasiesÄrskoleprop., begrÄnsad tid i sfi, sfi-peng, gruvutredning)
- Ansvarig nÄmnd beslutar om vilka nationella kurser som ska ges
- Ett antal beslut har lÄmnats till rektor
- TillÄmpas fr o m 1 juli 2012

Förordningen

SFS 2011:1108

2 kap. Utbildningen

- *Verksamhetspoäng/gymnasiepoäng*
- *Kurser;*
  - nationella kurser
  - ork i komvux o sÄrvux
  - delkurser i komvux o sÄrvux
  - IV-kurser i gymn komvux
  - nya nationella kurser
  - validering inom en kurs ---> betyg = prövning!

Förordningen

SFS 2011:1108

Forts. kurser

- rektors beslutsområden
- bestämmelser om kurs- och ämnesplaner
- avvikelser från kursplaner i sfi för utvecklingsstörda

Förordningen

SFS 2011:1108

- *Individuella studieplaner*
  - obligatoriskt
  - innehållet
  - särskilt viktig vid examen
  - krav på info vid vgl
- *Kontinuerlig utbildning under hela året*

Förordningen

SFS 2011:1108

- *Särskilda bestämmelser om de olika skolformerna*
  - teknik o hem-kk i grundl särvux
  - program mål o timplaner bort från särvux
  - för komvux och särvux; öppet för kurser som vänder sig till vuxna på gymn.nivå

Förordningen

SFS 2011:1108

3 kap. Behörighet och urval

- vissa behörighetsregler (bl.a.< 20 år, modersmål och sas)
- inte möjligt att samtidigt läsa samma kurs i gy.skolan och gymn.vux
- *Urval till gymn vux och gymn särvux*

Förordningen

SFS 2011:1108

4 kap. Betyg, gymnasieexamen och prövning

- bl.a. undantag gällande behörigheter
- betyg i delkurser
- inga betyg i ork och IV-kurser
- slutbetyg även i grundl särvox

Intyg!!!!

Förordningen SFS

SFS 2011:1108

Forts 4 kap.

- Slutbetyg/examenskrav
- En person med en högskoleförberedande eller en yrkesexamen kan få en yrkesexamen, i det senare fallet med ett annat innehåll
- Prövning efter validering
- Utformning av dokument

Yrkesexamen gymn vux

Volymkrav 2 400 gyp varav minst 2 250 godkända

Gymn.gem.ämnen:

- Sv/sas kurs 1 100 gyp
- En kurs 5 100 gyp
- Ma kurs 1 a 100 gyp
- Gy.arb 100 gyp

dessutom

- Hi 50 gyp
- Sh 50 gyp
- Re 50 gyp
- Nk 50 gyp

samt

yrkeskurser som till övervägande del får ingå i ett och samma nationella yrkesprogram högst 1 800 gyp

Högskoleförberedande examen gymn vux

Volymkrav 2 400 gyp varav minst 2 250 godkända

Gymn.gem.ämnen

- Sv/sas kurs 1, 2, 3 300 gyp
- En kurs 5, 6 200 gyp
- Ma kurs 1b el 1c 100 gyp
- Gy.arbete 100 gyp

Dessutom

en eller flera kurser i

- Hi
- Sh
- Re
- Nk
- och i förekommande fall Ma i den omfattning som framgår av bilaga 3 skollagen när det gäller högskoleförberedande program i gymn.skolan som utbildningen huvudsakligen motsvarar

samt

1 250 gyp i kurser som till övervägande del får ingå i ett och samma högskoleförberedande program i gymnasieskolan.

Förordningen SFS

SFS 2011:1108

7 kap. Övriga bestämmelser

- Avbrott
- Anmälningsskyldighet vid frånvaro
- Ledighet
- Utredning vid avstängning
- Överklagande

Förordningen SFS

SFS 2011:1108

Övergångsbestämmelser

Utgångspunkten är att en gymnasieexamen ska utfärdas

- Kurser, delkurser och projektarbete påbörjade före den 1 juli 2012 får slutföras → slutbetyg
- Kurser, delkurser och projektarbete som avbryts före den 1 juli 2012 → motsvarandelistan → gymnasieexamen
- Gamla kurser jämförda med motsvarandelistan och kurser enligt ämnesplanerna → gymnasieexamen

Förordningen SFS

SFS 2012:107 Obs!

Övergångsbestämmelser forts.

- För en elev som har ett eller flera betyg satta före den 1 juli 2012, varav ett eller flera inte kan omvandlas eller vilkas omvandling skulle innebära en nackdel för eleven, får rektorn besluta att ett slutbetyg får utfärdas om eleven uppfyller de villkor som ställs i förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning. I ett sådant slutbetyg får då betyg satta på kurser enligt ämnesplaner ingå. Ett sådant slutbetyg får utfärdas senast den 1 juli 2015

Skolverkets föreskrifter

- Motsvarandelista där gamla och nya kurser och betyg jämförs och kan "översättas". (SKOLFS 2011:196)
- Länk "Omvandling av betyg"
- Föreskriftsrätt avseende validering, prövning, intyg, betygssättning, individuella studieplaner, betygsdokument

Skolverkets föreskrifter

- Föreskrifter om betygskatalog för vuxenutbildning (SKOLFS 2012:8)
- Ändring av dito (SKOLFS 2012:88)
- Föreskrifter om utformning av examens-
-bevis från gymn. komvux (SKOLFS 2012:9)
- Föreskrifter om vilka kurser som får ingå i ett slutbetyg enl. överg.best. i GF och VF (SKOLFS 2012:849)
- Konsekvensutredning m a a ovanstående

Uppdrag till Skolverket

- Lvux12 (redovisades 2 maj)
- Stödmaterial om hur den individuella studieplanen kan användas som verktyg för att i högre grad individualisera utbildningen enligt skollagen (2010:800). Ska finnas tillgängligt för målgrupperna från och med den 15 augusti 2012. [Försenat!](#)
- Kartlägga och analysera orsakerna till den låga måluppfyllelsen i kurserna Matematik A och B i den kommunala vuxenutbildningen, samt föreslå åtgärder för att förbättra resultaten. (15 okt 2012)
- Implementera beslutade och planerade reformer m.m. inom hela det offentliga skolväsendet
- Uppdrag att genomföra en attitydundersökning hos elever och lärare inom vuxenutbildningen (juni 2013)

Tack för mig!

Berndt Ericsson

kunskaparna@gavlenet.se